

REGULAMIN PRAKTYKI METODYCZNEJ CIĄGŁEJ

1. Podstawy prawne

1.1. Regulacje wewnętrzne

- (a) Zarządzenie Nr 27/2017 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 20 marca 2017 roku.

Regulamin praktyki metodycznej ciągłej stanowi integralną część Ramowego Programu Praktyk na kierunku filologia.

2. Informacje wstępne

Zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, praktyka metodyczna ciągła obejmuje treści wszystkich przedmiotów, które są komponentami Modułu 2 – przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym oraz **Modułu 3 – przygotowanie w zakresie dydaktycznym**. Minimalna ilość godzin przypisana Modułowi 3 to 240 godzin, przy czym na praktykę przeznaczono 120 godzin. W Wydziale Zamiejscowym w Sandomierzu Moduł 3 obejmuje 480 godzin (w tym 120 godzin praktyki metodycznej ciągłej i 45 godzin praktyki metodycznej śródrocznej¹). Wszystkie komponenty Modułu 2 i 3 tworzą integralną część planu studiów i procesu kształcenia umożliwiającą kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez praktyczne zastosowanie wiedzy teoretycznej.

3. Cele i zadania praktyki

3.1. Praktykę metodyczną ciągłą w przedszkolu i szkole podstawowej studenci mogą rozpocząć w IV semestrze i kontynuować w V i VI semestrze (praktykę należy zakończyć do 15 maja). Przed rozpoczęciem IV semestru Instytutowy Opiekun Praktyk przygotowuje listy studentów odbywających praktyki ciągłe z nazwą podmiotu prowadzącego praktykę oraz z przypisanym opiekunem prowadzącym ze strony tegoż podmiotu. Nie później niż 30 dni po zakończeniu praktyki Instytutowy Opiekun Praktyk dostarcza do Uczelni listę studentów, którzy spełniają warunki do zaliczenia praktyki oraz listę studentów, którzy nie zaliczyli, bądź nie odbyli praktyki z podaniem przyczyny.

¹Obowiązuje od cyklu kształcenia 2017-2020.

Praktyka podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Niezaliczenie praktyki jest równoznaczne z niezaliczeniem przedmiotu i VI semestru studiów. Praktyka metodyczna ciągła obejmuje 120 godzin, w tym:

- 1) 15 godzin obserwacji lekcji języka angielskiego przeprowadzonych przez mentora (opiekuna praktyk z ramienia szkoły),
- 2) 45 godzin samodzielnie przeprowadzonych lekcji języka angielskiego,
- 3) analiza i interpretacja 2 zdarzeń krytycznych: zdarzenia zaobserwowanego na lekcji przeprowadzonej przez mentora i zdarzenia doświadczonego na lekcji przeprowadzonej samodzielnie,
- 4) udział w lekcji wychowawczej,
- 5) udział w wycieczce klasowej,
- 6) udział w innym wydarzeniu klasowym,
- 7) udział w wywiadówce,
- 8) udział w zebraniu Rady Pedagogicznej,
- 9) udział w zebraniu Rady Szkoły,
- 10) udział w indywidualnym spotkaniu z rodzicami uczniów,
- 11) udział w zajęciach w ramach koła zainteresowań,
- 12) udział w zajęciach z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z uczniem uzdolnionym,
- 13) pełnienie dyżuru w czasie przerw międzylekcyjnych,
- 14) konsultacje z pedagogiem szkolnym lub psychologiem,
- 15) konsultacje z mentorem,
- 16) zapoznanie się z dokumentami szkoły takimi jak: Statut Szkoły, programy nauczania języka angielskiego, Wewnątrzszkolny System Oceniania i Przedmiotowy System Oceniania z języka angielskiego,
- 17) wypełnianie dokumentacji z praktyki,
- 18) ewentualne nawiązanie kontaktów zawodowych przydatnych przy gromadzeniu danych do pracy licencjackiej z glottodydaktyki.

Punkty 4-14 za zgodą dyrektora placówki.

3.2. Student zobowiązany jest prowadzić następującą dokumentację praktyki:

- 1) Dziennik praktyk (Załącznik 1), który zawiera podstawowe informacje o obserwowanych i przeprowadzonych lekcjach oraz opinię i ocenę z praktyki wystawioną przez mentorai

potwierdzoną przez Dyrektora Szkoły/Przedszkola podpisem z pieczęcią placówki edukacyjnej,

- 2) Raport z praktyki (Załącznik 2) (*Practicum Report*), który zawiera m.in. protokoły lekcji obserwowanych, scenariusze lekcji przeprowadzonych, analizę i interpretację zdarzeń krytycznych, opis pozostałych czynności podjętych przez studenta w ramach praktyki oraz autorefleksję.

4. Cele operacyjne praktyki

4.1. Założenia ministerialne dotyczące celów praktyki metodycznej obejmują siedem priorytetowych obszarów takich jak:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką placówki edukacyjnej, w której praktyka jest odbywana,
- 2) obserwowanie pracy szkoły,
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk,
- 4) pełnienie roli nauczyciela,
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,
- 6) poznanie własnych możliwości na rynku pracy,
- 7) nawiązanie kontaktów zawodowych.

Podstawą tak hierarchicznie uporządkowanych obszarów jest przede wszystkim taksonomia dziedziny poznawczej oparta na wyższych procesach myślowych, która składa się z czterech kategorii:

- 1) zapamiętanie wiadomości
- 2) zrozumienie wiadomości
- 3) stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych
- 4) stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych.

4.2. W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

- 2) obserwowanie:

- a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,
 - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
 - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
 - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
 - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
 - f) sposobu oceniania uczniów,
 - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
 - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
 - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
 - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
 - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
 - b) organizowaniu pracy w grupach,
 - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
 - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
 - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
 - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
 - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
 - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:

- a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
- b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etap edukacyjny oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
- c) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
- e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,
- f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
- g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
- h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
- j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
- l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;

5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),

- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

5. Szczegółowe instrukcje

- 1) Praktyka powinna się odbywać równolegle z zajęciami na uczelni lub we wrześniu.
- 2) Obecność na praktyce jest obowiązkowa.
- 3) W przypadku nieobecności w czasie praktyki student zobowiązany jest do odrobienia zaległych godzin w innym terminie.
- 4) Student kierowany na praktykę w Szkole winien posiadać:
 - udokumentowane szkolenie w zakresie BHP,
 - dokumenty potwierdzające ubezpieczenie NNW i OC, które student zapewnia we własnym zakresie,
 - aktualne badania lekarskie,
 - dowód tożsamości i identyfikator.
- 5) Przed rozpoczęciem praktyki student powinien zapoznać się z instrukcją i programem praktyki oraz pobrać od instytutowego opiekuna praktyk wniosek o przyjęcie na praktykę nauczycielską oraz kartę informacyjną z przebiegu praktyki nauczycielskiej.
- 6) Po wyrażeniu zgody przez dyrektora placówki edukacyjnej student ma obowiązek niezwłocznie powiadomić o tym instytutowego opiekuna praktyk, podać adres szkoły, dane i adres kontaktowy mentora (opiekuna praktyk z ramienia szkoły) oraz ustalony plan praktyki.
- 7) Instytutowy opiekun praktyk kontaktuje się z mentorem (opiekunem praktyk z ramienia szkoły) i przekazuje mu następujące dokumenty: umowę i rachunek, regulamin, instrukcję i program praktyki metodycznej ciągłej, regulamin praktyki metodycznej ciągłej, obowiązujący na uczelni oraz ankietę ewaluacyjną dla opiekunów praktyk metodycznych do wypełnienia po zakończeniu praktyki (Załącznik 3). Ustala się również termin ewentualnych hospitacji 2 lekcji prowadzonych przez praktykanta (Załącznik 4).
- 8) Praktykant zobowiązany jest prowadzić Dziennik Praktyk i Raport z Praktyki (*Practicum Report*) na bieżąco i według zasad ustalonych w Regulaminie Praktyki Metodycznej Ciągłej i wzorów podanych w załącznikach 1 i 2 do tego regulaminu.
- 9) Lekcje obserwowane i przeprowadzone przez praktykanta powinny być poprzedzone konsultacjami z mentorem oraz omówione z nim po ich zakończeniu.
- 10) W trakcie trwania praktyki student ma możliwość omówienia praktyk z instytutowym opiekunem praktyk i innymi praktykantami w ramach konsultacji.

- 11) W trakcie trwania praktyki student jest zobowiązany do przestrzegania regulaminu Uczelni i Szkoły/Przedszkola oraz podporządkowuje się poleceniom Dyrektora Szkoły/Przedszkola, mentora (opiekuna praktyk z ramienia szkoły) oraz instytutowego opiekuna praktyk. Ponadto praktykant przestrzega obowiązujących w placówce zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, dyscypliny pracy oraz tajemnicy służbowej.
- 12) W przypadku wyrządzenia szkody przez studenta odbywającego praktykę w Szkole/Przedszkolu, odpowiedzialność za tę szkodę ponosić będzie student.
- 13) Po zakończeniu praktyki student może wyrazić swoją opinię na jej temat wypełniając anonimowe ankiety ewaluacyjne(Załącznik 5 i Załącznik 6).

6. Warunki zaliczenia praktyki

- 1) Zaliczenie z praktyki wpisuje się do indeksu, karty okresowych osiągnięć studenta oraz do programu Wirtualna Uczelnia na podstawie:
 - (a) Karty informacyjnej o jej odbyciu, poświadczonej ze strony podmiotu, w którym odbywa się praktyka przez osobę odpowiedzialną za jej realizację,
 - (b) Dziennika Praktyk z opinią i oceną mentora oraz pieczęcią Dyrektora Szkoły/Przedszkola,
 - (c) Recenzji praktyki nauczycielskiej metodycznej,
 - (d) Raportu z Praktyk (*Practicum Report*) z kompletem protokołów lekcji obserwowanych, scenariuszy lekcji przeprowadzonych, z analizą i interpretacją zdarzeń krytycznych, opisem pozostałych czynności podjętych przez praktykanta w ramach praktyki oraz autorefleksją.
- 2) W indeksie odnotowuje się również nazwę szkoły/placówki, w której student zrealizował praktykę, jej adres oraz wymiar godzinowy odbywania praktyki i ocenę. Praktyka powinna zostać zaliczona na ocenę według skali ocen: niedostateczny -2.0 - praktyka niezaliczona, dostateczny - 3.0, dostateczny plus -3.5, dobry - 4.0, dobry plus - 4.5, bardzo dobry - 5.0.
- 3) Praktyka może być realizowana również jako:
 - a) praktyka odbywana samodzielnie przez studenta,
 - b) praca zawodowa w czasie studiów, także za granicą,
 - c) wolontariat w uprawnionych instytucjach,
 - d) staż.